

Plan van aanpak overlastgevende jeugdgroepen

Inhoud

1.Inleiding	2
2.Analyse huidige aanpak jeugdoverlast in Deventer	3
2.1.Gebruikte definities	3
2.2.Gegevens gebiedscan politie	4
2.3.Huidige aanpak jeugdoverlast	5
2.4.Positieve punten en knelpunten in de huidige aanpak	8
3.Modelaanpak jeugdoverlast Deventer	10
3.1.Regie op jeugdgroepen	10
3.2.Stappenplan aanpak jeugdoverlast	13
3.2.1. Aandachts/aanvaardbare groepen: vroegtijdig signaleren en ingrijpen	14
3.2.2. Aanpak hinderlijke groepen	14
3.2.3. Aanpak overlastgevende groepen	15
3.2.4. Aanpak criminele groepen	16
4.Vervolgstappen	17

1. Inleiding

Recente problemen rond JOP's en het afkondigen van gebiedsverboden hebben geleid tot urgentie voor een meer gestructureerde en omvattende aanpak van jeugdoverlast, met duidelijke regie over de inzet van de diverse instellingen. De regievoering heeft tot dusverre te veel een improviserend karakter. Goede voorbeelden en ervaringen met de aanpak van deze problematiek verdienen systematische toepassing stadsbreed.

In november 2010 is een projectgroep Jeugd en Veiligheid geformeerd, met als belangrijkste doel een modelaanpak te maken voor de aanpak van jeugdoverlast. De projectgroep bestaat uit gemeente, politie, Raster, Bureau jeugdzorg, Coach, Eddy Hillesum Lyceum, het Bijzondere Zorg Team, OM, de veiligheidsmakelaar van het Veiligheidshuis en de procesmanager voor het CJG/de jeugdketen.

De modelaanpak moet gaan bijdragen aan het bereiken van doelen op het gebied van jeugdveiligheid: verminderen van overlast en (gewelds)criminaliteit door jongeren en het voorkomen dat jongeren een criminele carrière gaan opbouwen.

Voor u ligt de modelaanpak zoals die is overeengekomen binnen de projectgroep Jeugd en Veiligheid. De aanpak bouwt (uiteraard) voort op de vergevorderde samenwerking binnen de jeugdnetwerken, stappenplannen en projectmatige inspanningen van de laatste jaren. Best practices daarvan worden voortgezet in de voorgestelde aanpak. Met name op het gebied van regievoering zijn echter belangrijke aanpassingen doorgevoerd. De modelaanpak voorziet in een stappenplan dat in werking wordt gezet wanneer zich vormen van jeugdoverlast voordoen (er sprake is van hinderlijke, overlastgevende of criminele jeugdgroepen). Wanneer iedere organisatie weet wat verwacht wordt en hoe gehandeld moet worden (welke stappen er moeten worden gezet) zal dat een aanzienlijke winst opleveren, zowel in efficiency als in effectiviteit.

Het project voorziet in een goede inbedding in bestaande beleidsinitiatieven.

Het project wordt mede mogelijk gemaakt door het landelijke project Dadergerichte Aanpak Geweldplegers van het ministerie van justitie. Dit project heeft inmiddels een breed spectrum aan methoden en interventiemogelijkheden opgeleverd, die zullen worden toegepast binnen de modelaanpak jeugdoverlast in Deventer.

De aanpak is meer fundamenteel en structureel dan alleen het 'bestrijden' van de overlast. In de kern van deze aanpak worden preventieve instrumenten ingezet naast repressieve (te denken valt aan het verhogen van de pakkans, versterking informatiepositie over geweldplegers door inzet van een gebiedsscan Criminaliteit en Overlast, individueel maatwerk, effectieve sanctionering, beter toezicht en aandacht voor gedragsinterventies).

2. Analyse huidige aanpak jeugdoverlast in Deventer

2.1. Gebruikte definities

De jeugdgroepen in Deventer worden in kaart gebracht door ambulante jongerenwerkers en besproken in de jeugdnetwerken, waarin politie, team Toezicht, Raster-jongerenwerk, jongerenwerk van The Mall en Don Bosco en de Raster-netwerkcoach samen optrekken, onder voorzitterschap van Raster-opbouwwerk. Zowel politie als Raster maken overzichtslijsten. Bij de politie wordt hierbij de shortlistmethodiek gehanteerd. Ook Raster gebruikt de typeringen uit de shortlistmethodiek, maar interpreteert de criteria soms net iets anders dan de politie. Raster signaleert vaak sneller de ontwikkeling van een jeugdgroep van bv aanvaardbaar naar hinderlijk, omdat de jongerenwerkers contact hebben met de groep. Bij de politie hoeven dan nog geen meldingen binnen te komen (waardoor de kwalificatie 'hinderlijk' voor de politie nog niet aan de orde is). Hierdoor verschillen de aantallen (zie tabel blz. 4). Binnen de jeugdnetwerken bespreken politie en Raster samen de verschillende groepen en komen tot overeenstemming over en prioritering van de aanpak. De benaming is dan minder relevant geworden. De aanpak kan een preventief, maar ook een meer repressief karakter hebben. In de afspraken van paragraaf 3.2.4. (aanpak criminele groepen) is opgenomen dat het OM wordt ingelicht over een mogelijke criminele groep, ook als deze nog niet 'oplicht' uit de politiestructuren. Dan wordt een nadere analyse van de groep gemaakt.

In de wegwijzer Jeugd en Veiligheid van de VNG/CCV/Beke worden de volgende omschrijvingen gehanteerd van de verschillende soorten jeugdgroepen:

Hinderlijke jeugdgroep

Deze groep hangt wat rond in de buurt, is af en toe luidruchtig aanwezig en trekt zich niet zo veel aan van de omgeving. Soms loopt het wel eens uit de hand en zijn er kleine schermutselingen, maar dat is doorgaans snel in de kiem gesmoord en vaak ook meer toeval dan gepland. Ook maakt de groep zich incidenteel schuldig aan kleine vernielingen. Een beperkt aantal jongeren maakt zich soms schuldig aan (veelal lichte) gewelds- en (in mindere mate) vermogensdelicten. Over het algemeen is het een groep die nog voldoende autoriteitsgevoelig is en aangesproken kan worden op zijn gedrag.

Overlastgevende jeugdgroep

Deze groep is wat nadrukkelijker aanwezig, kan af en toe provocerend optreden, valt omstanders wel eens lastig (uitschelden of zelfs intimideren), vernielt regelmatig allerlei zaken en laat zich veel minder gelegen liggen aan andere mensen. Geweldsgebruik wordt niet geschuwd en de groepsleden zijn ook minder goed te corrigeren. Ook de lichtere vormen van criminaliteit waar de groep zich schuldig aan maakt, worden doelbewuster gepleegd en de groep is ook meer bezig om te zorgen dat ze niet gepakt wordt.

Criminele jeugdgroep

Deze groep bestaat (in ieder geval voor de een deel) uit jongeren die behoorlijk op het criminele pad zijn geraakt. Ze zijn al vaker met de politie in aanraking gekomen. Kenmerkend voor dergelijke groepen is dat ze meer en meer criminaliteit gaan plegen voor het financiële gewin i.p.v. voor de kick of het aanzien. Deze jongeren scoren ook hoog op de delicten waar de andere twee typen groepen ook hoog mee scoren. De feiten zijn echter ook ernstiger en ze schrikken ook niet terug voor het gebruiken van geweld.

Aanvaardbare groep

Raster gebruikt naast deze begrippen zoals gezegd de term Aanvaardbare groep. Dat zijn alle groepen die (nog) geen hinderlijke jeugdgroep zijn. Deze groepen veroorzaken geen overlast en zijn in harmonie met de omgeving.

Jeugdgroepen in Deventer	2009	2010
Shortlist Politie	Aantal hinderlijke groepen: 14 Aantal overlastgevende jeugdgroepen: 4 Aantal criminele jeugdgroepen: 0	Aantal hinderlijke groepen: 1 Aantal overlastgevende jeugdgroepen: 10 Aantal criminele jeugdgroepen: 0
Shortlist Raster jongerenwerk	<i>gegevens uit 2009 niet beschikbaar</i>	Totaal aantal groepen: 120 Aantal aanvaardbare groepen: 83 Aantal hinderlijke groepen: 24 Aantal overlastgevende groepen: 12 Aantal criminele groepen: 1

De groepen in de telling van Raster zijn als volgt over de wijken verdeeld:

	Wijk 1	Wijk 2	Wijk3	Wijk 4	Wijk 5	Wijk 6
Aantal aanvaardbare groepen	5	11	17	8	34	8
Aantal hinderlijke groepen	1	4	1	3	14	1
Aantal overlastgevende groepen	1	3	1	2	3	2
Aantal criminele groepen	0	0	0	0	1	0

2.2. Gegevens gebiedscan politie

De Politie IJsselland houdt jaarlijks een gebiedscan, waarin een overzicht wordt gegeven van de belangrijkste misdrijven en incidenten in Deventer. Hierbij wordt ook gekeken naar diverse vormen van overlast, waaronder jeugdoverlast. Probleem is echter dat door de invoering van het nieuwe bedrijfsprocessensysteem harde cijfers over het jaar 2009 niet beschikbaar zijn. Over 2010 zijn die gegevens er wel weer en er is een hot spot kaart:

De politiegegevens zijn nadrukkelijk geen aanleiding geweest voor dit plan van aanpak Jeugdoverlast. Nogmaals zij hier benadrukt dat het ontbreken van een duidelijke regie op dit onderwerp en de afstemmingsvraagstukken tussen de instellingen op dit vlak redenevend zijn voor dit plan van aanpak.

Door de overschakeling van systemen is geen betrouwbare trendanalyse te maken over de afgelopen jaren.

2.3. Huidige aanpak jeugdoverlast

Eerdere initiatieven tot verbetering

De laatste jaren hebben de kernpartners een aantal keren verbeteringen doorgevoerd in het werken met jeugdgroepen.

In 2006 is vanuit Jeugd en Onderwijs van de gemeente een initiatief genomen voor een plan van aanpak voor overlastgevend jongeren. Er werd stedelijk een startbijeenkomst georganiseerd. In het plan werd Coach steviger verankerd in de werkwijze. In december 2006 werd een breed stedelijk convenant getekend door een flink aantal partijen voor de aanpak van multiprobleemjongeren in Deventer. Coach werd geïntegreerd als centraal punt om vanuit de wijk- en vindplaatsgerichte aanpak jongeren te kunnen doorverwijzen en een zorgtraject te realiseren. De netwerkcoach van Raster werd geïntegreerd bij Coach en de jeugdnetwerken om de verbinding tussen het preventieve en repressieve spoor te waarborgen. De coördinator Coach kreeg namens de gemeente de rol als onafhankelijk proces- en effectbewaker toebedeeld. De inzet en deelname aan de jeugdnetwerken werden geregeld, waarbij de toepassing van de shortlistmethodiek centraal kwam te staan. Besloten werd verder tot instellen van een stedelijke Stuurgroep en een Regiegroep op tactisch managementniveau, waarmee de regierol van de gemeente gestalte kreeg.

In 2008 is er voor wijk 5 een projectplan gemaakt voor de aanpak van jongerenproblematiek in de wijk. Hierbij werden o.a. allerlei procesafspraken gemaakt tussen politie en Raster, die een belangrijke input vormen voor het nieuwe Stappenplan aanpak jeugdoverlast (zie 3.2.). Enkele van deze procesafspraken worden ook toegepast in (jeugdnetwerken van) andere wijken.

Resultaten aanpak wijk 5

De procesafspraken tussen politie en het jongerenwerk hebben in wijk 5 tot de nodige concrete resultaten geleid, getuige een aantal cijfers over de laatste jaren. Een indicatie hiervoor is de afname van het aantal vernielingen en overlastincidenten. De cijfers hebben overigens betrekking op wijk 5, een deel van wijk 6 en wijk 7 (het werkgebied van de politie), maar het zwaartepunt van de aanpak is in wijk 5 geweest. Het aantal vernielingen daalde naar 302 in 2010 (380 in 2009) en het aantal overlastincidenten daalde van 432 (2009) naar 355 (2010). De hier voorgestelde modelaanpak bouwt dan (o.a.) ook voort op de aanpak in met name wijk 5.

Huidige inspanningen vanuit de jeugdnetwerken en Coach

De jeugdnetwerken hebben een spilfunctie in de benadering van jeugdgroepen en de aanpak van jeugdoverlast. Aan de maandelijkse jeugdnetwerken wordt deelgenomen door de politie, het jongerenwerk van Raster, de

netwerkcoach van Raster, Don Bosco en The Mall (beide voor zover zij in de wijk actief zijn) en team Toezicht. Het overleg wordt voorgezeten door de wijkopbouwwerker van Raster. In het jeugdnetwerk worden allerlei signalen besproken over groepen en individuele jongeren. Deze signalen kunnen afkomstig zijn van professionals, maar ook van buurtbewoners, wijkaanpak, sportverenigingen, etc. In het jeugdnetwerk worden deze signalen besproken en er worden afspraken gemaakt over te nemen maatregelen. Op papier gaat het hierbij om afspraken over zowel groepsgerichte, domeingerichte als persoonsgerichte (individuele) maatregelen.

Groepsgerichte maatregelen

Het **jongerenwerk** past een breed scala aan activiteiten toe, zowel in het ambulante werk als in het accommodatiewerk. Centraal staat het leggen van contact en het opbouwen van vertrouwen. Er worden activiteiten georganiseerd om langere tijd bij een groep te kunnen zijn (en zo goede analyse te kunnen maken). Ook wordt er ondersteuning gegeven bij het maken van afspraken tussen groepen, gemeente en omwonenden over bijvoorbeeld schoonmaak en gedragsregels en het delen van informatie met netwerkpartners. Interventies die jongerenwerkers uitvoeren zijn bijvoorbeeld het inzetten van de MOP, buurtsportwerk, het contact met de jongeren, niet alleen op straat maar ook via hyves en msn. Ook organiseren zij gerichte activiteiten voor binnen en buiten.

Naast de groepsgerichte aanpak van het jongerenwerk is er een toename van interventies gericht op individuele jongeren. Gericht op het vergroten van competenties, kansen en perspectief. Maar ook gericht op toeleiding naar hulpverlening en onderwijs/werk.

Het jongerenwerk onderhoudt ook (zo mogelijk) contact met ouders en buurtbewoners. Bij ouders is een directe aanleiding of zorg vaak reden voor contact. Interventies zijn er vooral op gericht om te laten weten dat het jongerenwerk er is, ouders worden geïnformeerd over activiteiten en/of uitgenodigd daar bij aanwezig te zijn. Daarnaast worden ouders betrokken en ingezet als rolmodel door begeleider te zijn bij de Buurt League, Tuindorp United, of vrijwilliger bij een activiteit. Zodra er zorgen om een groep zijn worden ouders uitgenodigd voor een gesprek. Daarnaast wordt geadviseerd over gerichte inzet van opvoedingsondersteuning.

Contact met bewoners gaat over meerdere zaken. Jongeren worden in contact met bewoners of jongerenwerkers onderhouden zelf contact. Veel van deze interventies gebeuren samen met netwerkpartners, het opbouwwerk is hierin een belangrijke schakel.

Zo nodig zijn jongerenwerkers normstellend. Het jongerenwerk werkt hierin samen met Toezicht en politie. Veelal wordt gewerkt met een vorm van de streetwise methode. Jongerenwerk heeft contact met een groep en geeft de keuze aan de groep om zich dusdanig te gedragen dat het goed gaat (normstellen). Zo niet dan hebben toezicht en de politie een rol het gedrag dwingend te sturen (repressief). Jongerenwerkers adviseren en werken samen met andere partijen.

Ook wordt op basis van analyses getracht groepen te 'pellen': de meelopers worden gescheiden van de harde kern. Dit gebeurt, meestal door de politie, door individueel contact te leggen met de harde kern en grenzen scherp te stellen. De meelopers worden, door de jongerenwerker, benaderd om die grenzen scherp te krijgen en zich bewust te worden van hun gedrag. Door samenhang in aanpak te creëren merken jongeren het effect van hun gedrag: bij één van de partners je afspraak niet houden heeft effect op hoe de andere partners met die jongeren omgaat.

Daarnaast adviseren de jongerenwerkers onder andere over gericht toezicht door bijvoorbeeld de wijkagent, het bijstellen van het gedoogbeleid softdrugs, camerabewaking, toezicht van politie, een mogelijk verbod voor jongeren om zich ergens op te houden of bijvoorbeeld het houden van een scootercontrole. Er wordt advies en begeleiding gegeven bij het nemen van domeinmaatregelen.

Het accommodatiewerk van het jongerenwerk heeft verschillende vormen. Er zijn inlopen, huiswerkbegeleiding, thematisch en cursorisch aanbod zoals weerbaarheidstrainingen, meidenwerk en voorlichtingsbijeenkomsten. Daarnaast zijn er activiteiten gericht op activering en het ontwikkelen van competenties van jongeren.

Voorbeelden hiervan zijn de rapstudio's, de knoppencursus en het opzetten van een jongerenwijkraad. Tot slot zijn er activiteiten op het gebied van sport, kunst en cultuur en overige vrijetijdsbesteding.

Naast het jongerenwerk is er een belangrijke rol in de aanpak van jeugdgroepen weggelegd voor de politie en team Toezicht. Tussen het jongerenwerk, de politie en Team Toezicht worden er afspraken gemaakt over benadering van de jeugdgroepen en handhaving bij (dreigende) overlast en strafbare feiten. Deze afspraken worden gemaakt in de jeugdnetwerken en (in wijk 1 en 5) in de wekelijkse overlastoverleggen.

De **politie** maakt verder de afspraken rond hotspots (twee keer per dag) door middel van een briefing bekend onder de dienstdoende agenten, zodat een ieder van de afspraken op de hoogte is. Zo nodig wordt bij (dreigende) overlast handhavend en repressief opgetreden. Strafbare feiten worden (door het opmaken van proces verbaal en opsporingsonderzoek t.b.v. het Openbaar Ministerie) vervolgd. In samenwerking met het jongerenwerk en de gemeente wordt contact gelegd en onderhouden met ouders, waarbij de ouders b.v. middels een formele brief worden uitnodigd op het politiebureau voor een gesprek, waarbij afspraken worden gemaakt over de benadering/begrenzing van de jongeren. De politie neemt verder deel aan Zorgadviesteam-overleggen op scholen en is partner in Coach.

Het **team Toezicht** van de gemeente surveilleert in de openbare ruimte van Deventer. Medewerkers van Toezicht signaleren (kleine) ergernissen op straat en in buurten en proberen (samen met partners en bewoners) te werken

aan oplossingen. Hierbij wordt contact gemaakt met zowel de veroorzakers als de slachtoffers/benadeelden. Het team spreekt mensen aan op hun gedrag en kan verbaliserend optreden. Het team houdt toezicht bij o.a. hangplekken van jongeren, winkelgebieden, evenementen, de aanpak van verloedering (door bijvoorbeeld registratie van graffiti) en overtredingen van de Algemeen Plaatselijke Verordening (bijvoorbeeld fietsers of scooters in voetgangersgebieden).

Domeingerichte maatregelen

Het **opbouwwerk** speelt een belangrijke rol in het onderhouden van contact en het maken van afspraken met bewoners. Jongeren worden in contact gebracht met bewoners en het opbouwwerk onderhoudt zelf contact met bewoners. Veel van deze interventies gebeuren samen met netwerkpartners. Het contact met bewoners wordt vooral bepaald door de overlast die ervaren wordt. Inzet is er op gericht om een goed contact met bewoners te onderhouden, te zorgen dat jongeren en bewoners met elkaar in contact zijn zodat er wederzijds meer begrip en verdraagzaamheid is.

Interventies gaan bij aanvaardbare groepen vooral over het laten weten dat het opbouwwerk er is, het organiseren van contactmomenten tussen jongeren en bewoners en het helpen communicatie tussen bewoners en jongeren op gang te brengen. Zodra groepen meer overlast veroorzaken zijn interventies vooral gericht op de inzet van bemiddeling, het activeren van buurtgroepen om in contact te blijven, het informeren van de bewoners over meldingen en activiteiten van de jongeren.

In het nemen van fysieke domeingerichte maatregelen is een belangrijke rol weggelegd voor de **gemeente**, b.v. in het realiseren van jongeren ontmoetingsplekken (Jop's). In 2005 is door een stedelijke themagroep jongeren een visie gemaakt met als titel 'Te gek .... Een eigen plek'. In deze visie wordt aangegeven hoe (in)formele ontmoeting voor jongeren in de openbare ruimte kan worden ingericht en worden uitgangspunten voor de aanpak bij realisatie van ontmoetingsplekken beschreven. In 2008 is door B&W een aantal plaatsen in wijk 5 aangewezen als beoogde locatie voor een JOP. Het plaatsen van een JOP is echter geen garantie dat de overlast van jongeren is weggenomen. Juist het proces erom heen en het toezicht draagt zorg voor regulering van de overlast en het in contact brengen van omwonenden met de jongeren. De JOP is één van de middelen. Het wijkenbeheer van de gemeente Deventer heeft het voortouw bij het treffen van allerlei fysieke maatregelen die een bijdrage kunnen leveren bij het voorkomen van overlast.

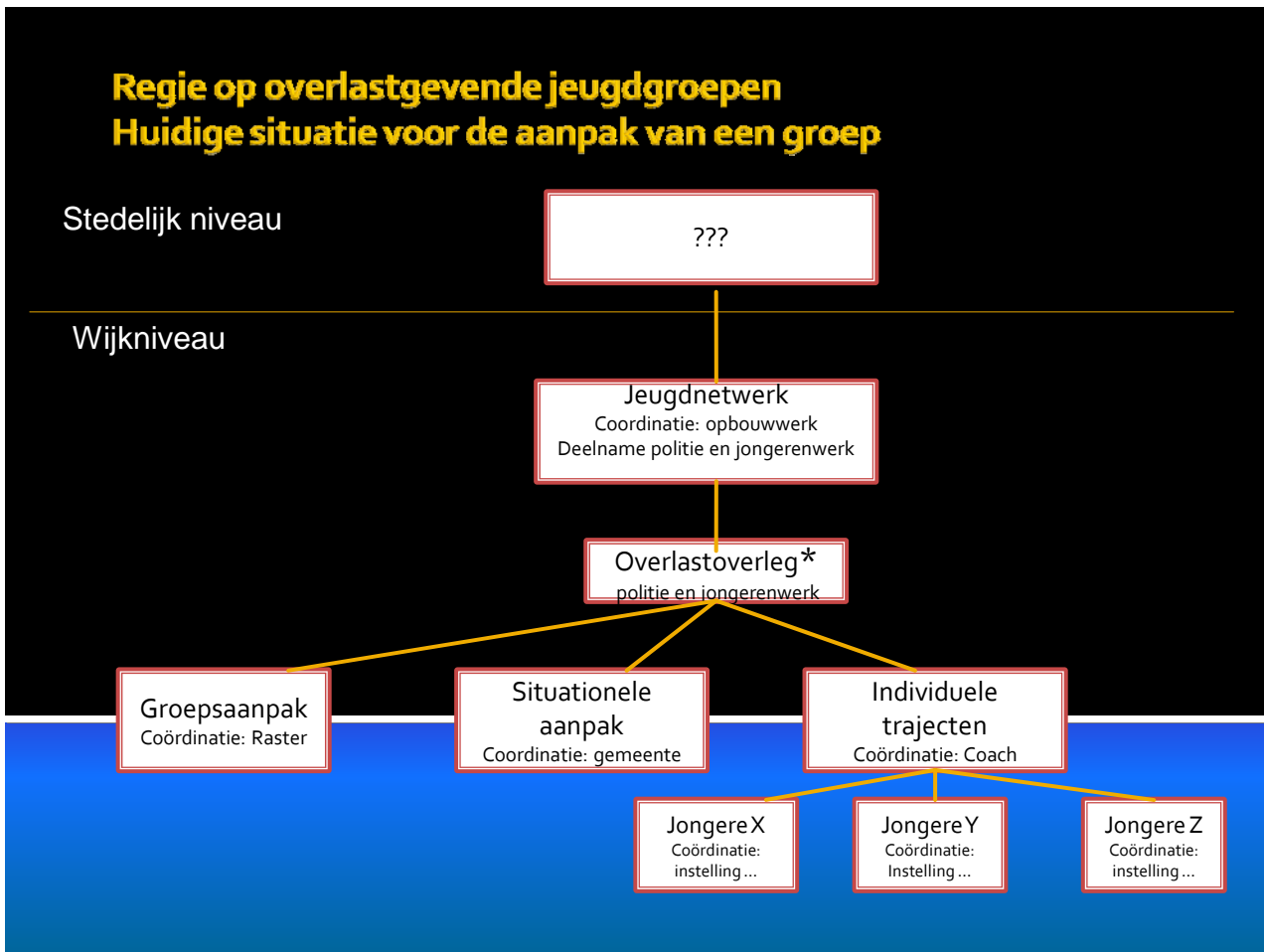
Persoonsgerichte maatregelen

Jongeren met meervoudige problematiek en/of contacten met politie/justitie worden via de **netwerkcoach van Raster** (die deelneemt aan het Coach-netwerk) aangemeld bij **Coach**. Vanuit de jeugdnetwerken worden er verder ook signalen ingebracht in Coach, om onderling informatie uit te wisselen.

Coach verzamelt vervolgens de reeds aanwezige informatie rond een jongere en draagt zorg voor één plan van aanpak per jongere, waarbij alle leefgebieden worden meegenomen (dus ook politie/justitie). Er wordt een coach toegewezen aan een jongere. Besluiten hierover worden genomen in het Coach-overleg, waarin wordt deelgenomen door 15 partijen.

Coach blijft vervolgens verantwoordelijk voor de uitvoering van het plan van aanpak per jongere en het volgen van de jongere gedurende gemiddeld 1 jaar. Ook is Coach verantwoordelijk voor de monitoring en evaluatie van de uitgezette trajecten.

* Alleen in wijk 1 en wijk 5

Op stedelijk niveau bestaan de eerder genoemde Stuurgroep en Regiegroep niet (meer). Er is op dit moment niet echt sprake van een stedelijke sturing op de aanpak van jeugdgroepen en jeugdoverlast. Wel is er het bestuurlijk Overleg Coach.

Onder het jeugdnetwerk is in het schema ook nog een wekelijks overlastoverleg opgenomen. Dit is een afstemmingsoverleg in wijk 1 en wijk 5 waaraan jongerenwerk en politie deelnemen (maar die niet wordt voorgezeten door het opbouwwerk).

2.4. Positieve punten en knelpunten in de huidige aanpak

Door de projectgroep Jeugd en Veiligheid zijn positieve punten en een aantal knelpunten benoemd in de huidige manier van werken. Hiervoor is de projectgroep te rade gegaan bij de praktijkmensen van de jeugdnetwerken. Er werden gesprekken gevoerd met vier jeugdnetwerken in Deventer. Hierbij is gefocust op een tiental concrete jeugdgroepen, onderling verschillend in zwaarte van de problematiek (in de range van aandachtsgroepen tot overlastgevend/crimineel). De groepen zijn voorgedragen vanuit de jeugdnetwerken en geprioriteerd door de projectgroep Jeugd en Veiligheid.

De belangrijkste positieve punten zijn:

- Door het jeugdnetwerk is er zicht op de samenstelling van groepen en kunnen snel preventieve groepsgerichte en accommodatie gerichte activiteiten op gang worden gebracht. Vaak kan dan worden voorkomen dat groepen hinderlijk of overlastgevend gedrag gaan vertonen. De jongeren nemen verantwoordelijkheid, zijn aanspreekbaar, het contact tussen buurtbewoners en jongeren neemt toe en overlast kan worden voorkomen of verminderd.
- Politie, jongerenwerk, opbouwwerk en Team Toezicht trekken intensief samen op en stemmen onderling de activiteiten af. Dat betekent dat de belangen en werelden van deze organisaties bij elkaar worden gebracht en de jongeren in eenheid tegemoet worden getreden. Al is het moeilijk dit te realiseren voor alle medewerkers van b.v. de politie (gezien alle wisselende diensten), in de afstemming tussen deze

operationele diensten zijn de laatste jaren enorme stappen gezet. Er is nu echt sprake van gemeenschappelijkheid in doelen en aanpak.

- Er worden plannen gemaakt door het jongerenwerk, focus daarbij op groepsgerichte maatregelen.
- Het nut van het maken van korte en krachtige plannen van aanpak, met daarin aandacht voor alle sporen (groepsgerichte, domeingerichte en persoonsgerichte maatregelen), wordt enorm bevestigd door de deelnemers van de jeugdnetwerken. Ze zijn echt gemotiveerd om daar stappen in te zetten. Opbouwwerkers zien een rol hierin zitten, maar vragen wel om deskundigheidsbevordering.

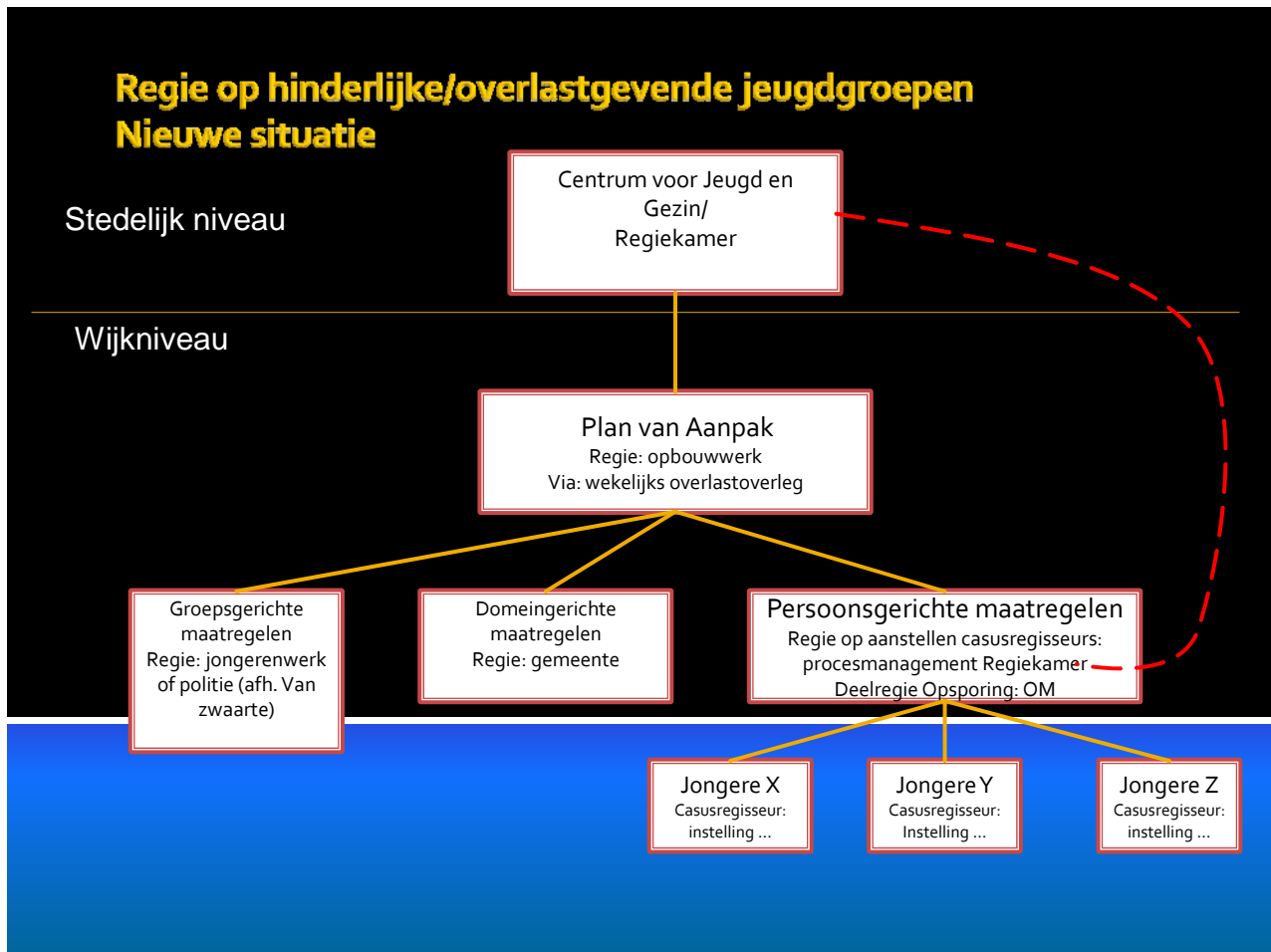
De belangrijkste geconstateerde knelpunten zijn:

- Te weinig vroegtijdig en preventief aan de slag met de 12/13 jarigen;
- In de benadering van jongeren wordt (door tijdgebrek) niet de driehoek ouders – jongere – school/dagbesteding standaard in gang gezet;
- Er is een beperkt aantal instellingen betrokken bij de aanpak, geen samenhang met beïnvloeding buiten het groepsproces (school, werk en inkomen, dagbesteding, etc)
- De benadering naar jongere is (wanneer dat nodig is) te weinig confronterend, te vrijblijvend, te weinig begrenzend (wajong, leerplicht), er zijn te veel mazen;
- Er is geen grip op harde kern jongeren (overlast, criminaliteit), jongerenwerk kan dan niet (meer) bijsturen, komt in een spagaat (wel kennis van incidenten, geen interventiemogelijkheid);
- Repressie is nuttig bij overlast en criminaliteit, maar niet zonder coaching;
- Er is (in de jeugdnetwerken) geen zicht op individuele trajecten, geen zicht op welke jongere in welk stedelijk overleg wordt besproken, geen samenhang tussen groeps- en individuele interventies, geen terugkoppelingen, geen link met de domeingerichte maatregelen;
- Er zijn geen plannen van aanpak waarin groepsgerichte, domeingerichte en persoonsgerichte maatregelen samenkomen;
- Het ontbreekt aan praktische standaards en procesafspraken zodat duidelijk is wie wat moet doen (van signaleren/preventie tot curatief/repressie);
- Het is onduidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is, te veel collectieve verantwoordelijkheid, regie onduidelijk belegd.

3. Modelaanpak jeugdoverlast Deventer

De modelaanpak moet ervoor zorgen dat beschreven knelpunten in de aanpak van jeugdoverlast worden aangepakt. In het model wordt uitgegaan van het volgende regiemodel:

3.1. Regie op jeugdgroepen

Stedelijke regie

In de aanpak van jeugdgroepen hebben diverse ketenpartners een rol. Met het overgrote deel van de jeugdgroepen valt door de organisaties uitstekend afspraken te maken. Door preventieve, groepsgerichte, accommodatie gerichte activiteiten en talentontwikkeling kan deze groepen ontwikkelingsperspectief worden geboden en kan voorkomen worden dat de groepen zich ontwikkelen naar hinderlijk, overlastgevend of zelfs crimineel. Ouders en buurtbewoners worden vaak bij deze aanpak betrokken. Deze aanpak vormt de onmisbare basis van de jeugdgroepenaanpak. Niet altijd kan echter voorkomen worden dat groepen hinderlijk of overlastgevend gedrag gaan vertonen. Uit oogpunt van de openbare orde en veiligheid krijgt de aanpak van deze groepen vervolgens prioriteit binnen de Lokale Driehoek. De hier beschreven aanpak van overlastgevende jeugdgroepen wordt dan in gang gezet. Het Centrum voor Jeugd en Gezin vormt de paraplu waaronder de hulpverlening aan de individuele jongeren uit de hinderlijke en overlastgevende groepen plaatsvindt. Het gaat dan om enkelvoudige problematiek, waarbij de zorg uitsluitend is gericht op de jongere. Binnen CJG-verband worden deze individuele trajecten uitgezet. De Regiekamer Deventer¹ stuurt op coördinatie van zorg als het gaat om multi-problematiek in het gehele gezinssysteem waar de jongere deel van uit maakt.

Om de aanpak van de overlastgevende jeugdgroepen te coördineren is een regisseur nodig. Het gaat hierbij om zowel de hinderlijke, overlastgevende als criminele jeugdgroepen. De regie over de opsporing (een onderdeel van de mogelijke aanpak van de jeugdgroepen) ligt vanuit haar wettelijke taak bij het (bovenlokaal opererende)

¹ Dit is een werktitel. Ook de benamingen Zorgcoördinatiecentrum en Centrum voor Coördinatie van Zorg en Veiligheid worden overwogen. Op dit moment is nog niet duidelijk welke naam het gaat worden.

Openbaar Ministerie. Deze aanpak wordt echter wel afgestemd met maatregelen op andere leefgebieden (de zorg), onder andere met de Regiekamer.

De overall regie behelst:

- In voorkomende gevallen advies uitbrengen aan het tweewekelijks Politieoverleg (overleg tussen de burgemeester en de politie) m.b.t. de prioritering van de jeugdgroepen, op basis van voorstellen van de jeugdnetwerken en/of signalen die bij de burgemeester of een van de wethouders binnen zijn gekomen. Het Openbaar Ministerie schuift zo nodig aan bij dit overleg als daarvoor aanleiding bestaat. Overigens betreft het hier in de praktijk vaak een bevestiging of bijsturing van een reeds in gang gezette aanpak op een jeugdgroep.
- Het bewaken van de totstandkoming van plannen van aanpak (daarin opgenomen groepsgerichte, domeingerichte en persoonsgerichte maatregelen) per geprioriteerde jeugdgroep;
- Het doen van voorstellen aan het Politieoverleg, in afstemming met ketenpartners, voor de beleidsmatige doorontwikkeling van de modelaanpak voor jeugdgroepen;
- Het agenderen van een concrete casus in het Politieoverleg wanneer ketenpartners het onderling niet eens kunnen worden over de aanpak of bij (dreigende) maatschappelijke onrust (escalatieroute).

Regie op wijkniveau

Wanneer de aanpak van een jeugdgroep is geprioriteerd door het Politieoverleg, is het wijkopbouwwerker van Raster (die tevens voorzitter is van het jeugdnetwerk in een wijk) verantwoordelijk voor het maken van een plan van aanpak per jeugdgroep. In dit plan van aanpak wordt zichtbaar welke maatregelen er getroffen worden voor een jeugdgroep. Het betreft bijna altijd een meersporenaanpak. De opbouwwerker zet de ketenpartners aan tafel die regie voeren over resp. de groepsgerichte, domeingerichte en persoonsgerichte maatregelen. Wanneer het plan moet worden bijgesteld omdat er nieuwe ontwikkelingen zijn, verbindt de opbouwwerker de verschillende sporen met elkaar. De opbouwwerker bewaakt of de groeps- domein- en persoonsgerichte maatregelen onderling zijn afgestemd en getimed.

Hij/zij bericht het jeugdnetwerk over de voortgang en inhoud van het plan voor een jeugdgroep. Bovendien wordt, in navolging van het bestaande overleg in wijken 1 en 5, een wekelijks overlastoverleg gehouden, ook voorgezeten door de wijkopbouwwerker. Op die manier wordt bij de dagelijkse operationele inzet van politie (waarvoor de jeugdcoördinator aanschuift), jongerenwerk en Toezicht uitvoering gegeven aan de gemaakte afspraken voor de groep.

De instellingen die verantwoordelijk zijn voor resp. de groepsgerichte, domeingerichte en persoonsgerichte maatregelen, zijn ervoor verantwoordelijk aan de wijkopbouwwerker (op diens verzoek) te rapporteren over de voortgang van deze maatregelen. Wanneer onverhoopt de voortgang van een plan van aanpak op een jeugdgroep stagneert, schakelt de wijkopbouwwerker de procesmanager CJG in. De procesmanager kan interveniëren bij de instellingen in de CJG-keten zodat er altijd sprake is van een sluitende jeugdaanpak op persoonsniveau. Uiteraard zijn de lijnen kort tussen CJG en de Regiekamer.

Zoals gezegd kan vanuit de Regiekamer worden opgeschaald naar het Politieoverleg. De burgemeester kan relevante partijen bij elkaar roepen om een doorbraak in de situatie te bewerkstelligen.

Regie op groepsgerichte maatregelen

Politie, jongerenwerk en toezicht houden zich bezig met groepsgerichte interventies. Uitgangspunt is dat Raster regie voert bij de aanvaardbare en de hinderlijke groepen. De politie heeft de regie bij de overlastgevende en het Openbaar Ministerie bij de criminele groepen. In de praktijk is het maatwerk en kan ervoor gekozen worden hiervan af te wijken (wordt afgesproken binnen het overlastoverleg). De regievoerder (dus Raster jongerenwerk, politie of OM) is voor het opbouwwerk aanspreekbaar als regisseur voor de groepsgerichte maatregelen en is verantwoordelijk voor de timing en afstemming van deze maatregelen met de politie en Toezicht.

Regie op domeingerichte maatregelen

Hierbij gaat het om het nemen van fysieke maatregelen (straatverlichting, JOP's, bankjes, beveiligingsmaatregelen, etc), maar ook om het ondernemen van buurt/slachtoffergerichte activiteiten. Ook vormen van (camera)toezicht vallen er onder. De opbouwwerker van Raster zorgt ervoor dat buurt/slachtoffergerichte activiteiten, waarvoor hij/zij zelf verantwoordelijk is, in het plan terecht komen. Voor de fysieke, domeingerichte maatregelen is de gemeente verantwoordelijk, in de persoon van de wijkenbeheerder.

Regie op persoonsgerichte maatregelen

Zeker bij overlastgevende en criminele jeugdgroepen kan niet worden volstaan met een groepsbenadering. Er kan aanleiding zijn om individuele jongeren toe te leiden naar een instelling, om te komen tot een passend hulpverleningstraject. Indien nodig moet deze ondersteuning worden gecombineerd met drang/dwang maatregelen, wanneer sprake is (of lijkt te zijn) van strafbare feiten. Deze maatregelen moeten onderling goed zijn afgestemd.

Wanneer als onderdeel van een plan van aanpak op een jeugdgroep individuele trajecten moeten worden gestart, doet de netwerkcoach van Raster een beroep op de instellingen verenigd in het Coach-netwerk². Het Coach-netwerk kan worden benut voor het op gang brengen van de juiste hulp of ondersteuning. Dit gebeurt op twee manieren:

1. *Het inbrengen van een signaal*

Vanuit het jeugdnetwerk wordt (via de netwerkcoach van Raster) in Coach een vraag gesteld aan de aangesloten instellingen of een jongere bekend is en of er mogelijkheden zijn (outreachend!) ondersteuning of hulp op gang te brengen. Er wordt op een informele manier informatie gedeeld.

2. *Het inbrengen van een aanmelding*

De jongere wordt hiervan op de hoogte gebracht en is gemotiveerd voor hulp/ondersteuning. De casus wordt besproken binnen Coach en er wordt (in de meeste gevallen) besloten tot het inzetten van een coach/casusregisseur³ uit het Coach-netwerk.

Een *casusregisseur* is een uitvoerende werker van 1 van de CJG-partners en is verantwoordelijk voor het tot stand brengen van een plan van aanpak (en dus overeenstemming tussen de verschillende instellingen) voor een individuele jongere. Wie als casusregisseur aan het werk gaat, is afhankelijk van de problematiek op de verschillende leefgebieden waar een jongere mee te maken heeft.

Kenmerk van casusregie is dat het alle leefgebieden meeneemt in het plan van aanpak, dus zowel de hulpverlenings-/zorgpunten als de drang/dwangmaatregelen en systeemgericht (wanneer nodig worden ook maatregelen t.a.v. gezinsleden in het plan opgenomen). Er wordt nadrukkelijk aangesloten bij de eigen kracht van de jongere en de kansen en hulpbronnen die er zijn, dat houdt in dat het een outreachende benadering vraagt.

Wanneer sprake is van complexe meervoudige problematiek, waarbij de casusregie vanuit Coach niet (voldoende) van de grond komt, wordt vanuit Coach een melding gedaan naar de Regiekamer.

Vanuit de Regiekamer wordt *procesregie* toegepast: er wordt beslist, wanneer de regie niet of onvoldoende van de grond komt, welke instelling de inhoudelijke casusregie op zich neemt. Er wordt vastgesteld of er al casusregie is gestart (o.a. n.a.v. de Verwijsindex Deventer, CJG, Veiligheidshuis of vanuit het Coach-netwerk) en of de jongere al besproken wordt in een van de bestaande zorg- en casusoverleggen in de stad. Zo nodig wordt een casusregisseur aangewezen. Hierbij hoeft niet per se sprake te zijn van toestemming of medewerking door de jongere en/of de ouders/verzorgers (bij voorkeur uiteraard wel).

Vanuit de Regiekamer wordt de voortgang bewaakt, waarbij de casusregisseur wordt ondersteund in zijn/haar werk. Wanneer nodig worden instellingen door de Regiekamer aangesproken op (het ontbreken van) ketensamenwerking en wordt een casus in het uiterste geval 'opgeschaald' naar B&W. Beleidsmatige knelpunten worden vanuit de Regiekamer opgepakt en wanneer nodig worden ketenarrangementen tot stand gebracht of bijgesteld.

De Regiekamer geeft desgevraagd terugkoppeling aan de wijkopbouwwerker (als verantwoordelijke voor het plan van aanpak op een jeugdgroep) en de netwerkcoach van Raster. Wanneer domein- en/of groepsontwikkelingen aanleiding geven voor aanpassingen van een individueel traject koppelt de wijkopbouwwerker hierover terug naar de casusregisseur.

Verwijsindex

In het kader van het CJG is in Deventer gestart met de Verwijsindex. Deze index moet een plek krijgen binnen het beschreven werkproces. Deelnemende instellingen kunnen hun zorgen over individuele jongeren inbrengen in de Verwijsindex. De jongere wordt hiervan op de hoogte gebracht. Wanneer ook een andere instelling een melding heeft gedaan, ontstaat er een 'match' en treden er een aantal standaard stelregels in werking om te bepalen wie de casusregie op zich neemt:

- wanneer BJZO betrokken is, doet BJZO de casusregie;
- wanneer BJZO niet, maar het AMW/SGMW wel betrokken is, doet het AMW/SGMW de casusregie;
- wanneer noch BJZO, noch AMW/SGMW betrokken zijn, maar wel de JGZ, dan doet de JGZ de casusregie;
- wanneer noch BJZO, noch AMW/SGMW, noch JGZ betrokken zijn, maken de partijen samen een afspraak over wie de casusregie op zich neemt.

De procesmanager CJG grijpt in wanneer in de praktijk van de Verwijsindex blijkt dat bovengenoemde stelregels niet door de betrokken instellingen worden toegepast.

Binnen het samenwerkingsverband Coach wordt een jongere 'warm' besproken en wordt onderling besloten wie de casusregie op zich neemt. Daarbij kan, in onderlinge afstemming, worden

² Coach is een netwerksamenwerking tussen organisaties in Deventer voor de hulpverlening aan jongeren met een meervoudige problematiek. Binnen Coach is een zgn. 'netwerkcoach' van raster actief, die fungeert als verbindende schakel tussen de jeugdnetwerken en Coach.

³ In de startnotitie voor de Regiekamer wordt voor deze functie gesproken over de 'casusregisseur' en niet over de 'coach'.

afgeweken van de CJG-stelregels.

Vanuit het Coach-netwerk kunnen ook meldingen worden ingebracht (door de coördinator Coach) in de Verwijsindex. Dat gebeurt wanneer de hulpverlening of ondersteuning niet op gang komt (b.v. omdat de jongere niet meewerkt/niet gemotiveerd is). Deze melding wordt aangekondigd bij de jongere. Bij een 'match' treedt de coördinator Coach in overleg met de andere meldende partij(en) en kan eventueel worden besloten tot het aanmelden van de casus bij de procesmanager CJG (als dat al niet is gebeurd).

3.2. Stappenplan aanpak jeugdoverlast

De aanpak rond een jeugdgroep is uiteraard maatwerk. Iedere groep kent een verschillende samenstelling, bewoners/omwonenden ervaren en handelen in de straten en buurten verschillend, professionals hebben hun specifieke afspraken en werkwijzen op buurtniveau, etc. Groepsgerichte, domein/bewonersgerichte en persoonsgerichte maatregelen zullen altijd moeten zijn afgestemd op de specifieke omstandigheden. Het ligt voor de hand dat het opbouwwerk bij iedere jeugdgroep (dus ook de aanvaardbare groepen) een kort en krachtig plan van aanpak maakt waarin aandacht is voor zowel groepsgerichte, domeingerichte als de persoonsgerichte maatregelen. Immers, juist bij aanvaardbare groepen kan het belangrijk zijn om communicatie met buurtbewoners op gang te brengen en eventueel wat fysieke maatregelen te treffen. Ook kan het zo zijn dat jongerenwerkers of andere partners specifieke zorgen hebben over individuele leden van de groep, die b.v. gemeld moeten worden in de Verwijsindex Deventer en waarvoor individuele trajecten moeten worden gestart. Het adagium geldt: hoe eerder erbij, hoe beter. Vroeg ingrijpen voorkomt wellicht dat problemen (voor de jongere zelf, de buurt, het gedrag van de groep) groter worden.

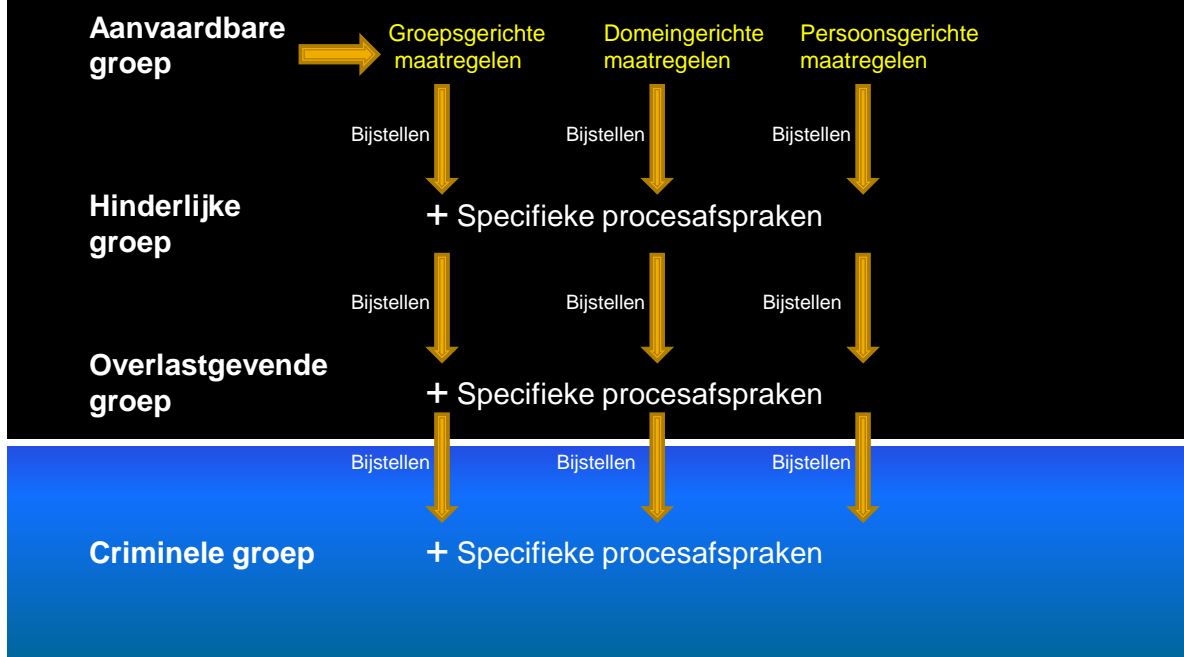
Wanneer dit toch gebeurt en een groep gaat hinderlijk of overlastgevend gedrag vertonen, zal er meestal een bijstelling moeten plaatsvinden van het plan en de verschillende soorten maatregelen. In den lande is heel veel kennis verzameld over groepsgerichte, domeingerichte en persoonsgerichte maatregelen voor de verschillende 'soorten' jeugdgroepen. Er zijn als het ware menukaarten beschikbaar met allerlei interventiemogelijkheden, waar de opbouwwerkers in hun regie op de plannen van aanpak gebruik van kunnen maken. De belangrijkste hierbij zijn de database aanpak jeugdgroepen van de VNG/CCV/Beke

<http://www.wegwijzerjeugdveiligheid.nl/selectiefunctie> en Handboek en instrumenten Dadergerichte Aanpak Geweldplegers van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Ook de gemeente Amsterdam heeft een overzichtelijke website waarin de interventiemogelijkheden worden opgesomd

<http://www.eenveiligamsterdam.nl/jeugdoverlast>.

Het ligt voor de hand om een doorgaande lijn te hanteren. Het is niet zo dat wanneer een groep een 'volgend stadium' binnen gaat, de 'oude' maatregelen niet meer van toepassing zijn en een nieuw busje met professionals wordt ingereden. Wel is het zo dat er specifieke procesafspraken worden gemaakt, die in werking treden wanneer de problematiek ernstiger wordt. Deze procesafspraken zijn zichtbaar in de plannen van aanpak voor de verschillende jeugdgroepen. Dat maakt dat de overheid op een duidelijke, betrouwbare en voorspelbare manier reageert, naar de jongeren en naar buurtbewoners.

Aanpak jeugdgroepen

Deze procesafspraken zijn in het nu volgende stappenplan uitgewerkt. De procesafspraken kunnen t.z.t. op de website van de gemeente Deventer worden geplaatst.

3.2.1. Aandachts/aanvaardbare groepen: vroegtijdig signaleren en ingrijpen

Groepsgerichte procesafspraken aanvaardbare groepen

De regie over de groepsgerichte afspraken mbt de aanvaardbare groepen ligt bij Raster.

Domeingerichte/bewonersgerichte procesafspraken aanvaardbare groepen

Onder 2.3. is samengevat wat opbouwwerk en gemeente ondernemen.

Persoonsgerichte procesafspraken aanvaardbare groepen (signalen)

Onder 3.1. (onderdeel 'regie op persoonsgerichte maatregelen') is reeds uiteengezet welke stappen kunnen worden gezet om te komen tot persoonsgerichte trajecten voor jongeren.

3.2.2. Aanpak hinderlijke groepen

Hier gaat het vaak vooral om de manier waarop het gedrag van de jongeren wordt ervaren. Dit zegt naast het gedrag van de jongeren ook iets over het gevoel van de melder. Meldingen worden uiteraard serieus genomen.

Specifieke groepsgerichte procesafspraken hinderlijke groepen

- De regie over de groepsgerichte afspraken mbt de hinderlijke groepen ligt bij Raster.
- Meldingen kunnen bij het meldpunt openbare ruimte worden gedaan (0570 – 693999, van 8 tot 16 uur).
- Binnen maximaal 3 werkdagen worden deze meldingen door de toezichthouders opgepakt.
- De toezichthouder speelt de meldingen m.b.t. overlast jeugd ook direct door aan de jongerenwerker (veelal via het zogenaamde maandagmiddagoverleg).
- Meldingen komen ook binnen bij de politie. Ingeval het sociale overlast meldingen betreft, draagt de jeugdcoördinator van de politie in principe de melding over aan de jongerenwerker (onder normale omstandigheden vindt dit veelal binnen 1 werkdag plaats).
- De jongerenwerker gaat binnen 3 werkdagen op zoek naar / in gesprek met de jongeren en de melder. De jongerenwerker geeft aan dat er een melding bij de politie of toezichthouder is binnengekomen, hoort het

verhaal van de jongeren en probeert de groep in beeld te krijgen d.m.v. het invullen van het registratieformulier.

- De jongerenwerker probeert de jongeren richting activiteiten te bewegen. Hij wijst daarbij de jongeren op het feit dat bij het niet houden aan de afspraken de politie en/of toezichthouders direct handhavend gaat optreden.
- Gedurende de periode waarin de jongerenwerker contact zoekt met de jongeren en tot afspraken probeert te komen, stellen de politie en de toezichthouder zich uiterst terughoudend op m.b.t. het handhavende aspect. Uiteraard geldt dit niet bij het tussentijds plegen van strafbare feiten (b.v. vernielingen) door de groep of individuen binnen de groep.
- Het resultaat van het bezoek aan de groep jongeren wordt besproken in het wekelijks overlastoverleg en het jeugdnetwerk overleg, die beiden worden voorgezeten en gecoördineerd door de opbouwwerker. Per groep worden afspraken gemaakt over de wijze van benaderen. Dit vereist maatwerk per groep en soms per individu.

Specifieke domeingerichte/bewonersgerichte procesafspraken hinderlijke groepen

- Met omwonenden (vaak melders van overlast) en jongeren proberen de opbouwwerker en jongerenwerker in een zo vroeg mogelijk stadium gebruiks- en spelregels af te spreken over het gebruik van de openbare ruimte. Deze regels hebben betrekking op o.a.: opruimen van afval, geluidsoverlast, tijden waarop de jongeren wel en niet gebruik kunnen maken van de locatie en communiceren met elkaar. (Uitnodigingsbrief omwonenden: bijlage ...)
- Ter verhoging van het veiligheidsgevoel bij bewoners, wordt met alle melders van overlast een gesprek aangegaan waarin het project wordt uitgelegd. Dit gebeurt door de opbouwwerker en de jongerenwerker. Tevens wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om bewoners te wijzen op hun rol in het voorkomen van overlast.

Specifieke persoonsgerichte procesafspraken hinderlijke groepen

- Nadat de jongerenwerker met de groep (waarover een overlastmelding is gedaan) tot afspraken is gekomen, worden de ouders zo mogelijk persoonlijk, in ieder geval schriftelijk door de jongerenwerker en/of opbouwwerker geïnformeerd over de gemaakte afspraken. Door ouders met de brief te informeren kunnen zij in een vroeg stadium worden betrokken om eventuele problemen met hun kinderen te voorkomen. Overigens betreft het hier vrijwillige trajecten. In geval de jongere iedere vorm van hulp weigert, wordt dit besproken in het jeugdnetwerk en wordt meer repressief opgetreden.
- Bij zorgen over individuen: zie 3.1. 'persoonsgerichte maatregelen'.
- Wanneer de justitieketen bemoeienis heeft met een jongere (of dreigt te krijgen) overlegt de Regiekamer met de Veiligheidsmakelaar van het Veiligheidshuis over het beleggen van de regie. De Regiekamer blijft de voortgang van het individuele traject bewaken, ook als de regie wordt opgepakt vanuit het Veiligheidshuis.

3.2.3. Aanpak overlastgevende groepen

Specifieke groepsgerichte procesafspraken overlastgevende groepen

- De regie over de groepsgerichte afspraken mbt de overlastgevende groepen ligt bij de politie. Het OM wordt door de regiehouder te allen tijde op de hoogte gebracht als groepen als zodanig gekwalificeerd worden. Het OM sluit desgewenst aan bij overleggen over deze groep en wordt agendalid van het desbetreffende jeugdnetwerk.
- De algemene lijn is dat de jongerenwerker de groep, in nadrukkelijke samenwerking met de politie, blijft benaderen en tot afspraken met de groep komt. Gezamenlijk met de jongeren stelt de jongerenwerker gedragsregels op m.b.t. de ontmoetingsplek.
- De politie maakt deze hotspots twee keer per dag door middel van een briefing bekend onder de dienstdoende agenten, zodat een ieder van de afspraken op de hoogte is.
- Ook binnen het team Toezicht worden de afspraken m.b.t. de hotspots dagelijks gebriefd.
- In geval er strafbare feiten worden gepleegd (jongeren bevinden zich op b.v. op verboden terrein) is er sprake van strafbare overlast. De politie handelt deze zaken af. Meestal wordt hiertegen door de politie repressief opgetreden. Er volgt voor de overtreeders dus vaak een proces-verbaal. Voor deze meldingen kan een ieder contact op nemen met de politie (0900-8844).
- Daarnaast heeft ook het team Toezicht de mogelijkheid om handhavend op te treden in geval van b.v. alcoholgebruik, hinderlijk ophouden (niet het handhaven van art. 461 Sr., verboden toegang) en ontbreken van ID bewijzen.

Specifieke domeingerichte/bewonersgerichte procesafspraken overlastgevende groepen

- geen

Specifieke persoonsgerichte procesafspraken overlastgevende groepen

- Zodra er problemen blijven spelen rondom de groep (strafbare of overlast signalen) gaat er opnieuw een brief naar de ouders, maar dan vanuit de politie en gemeente (beide logo's) met het duidelijke signaal dat vanaf dat moment meer repressief opgetreden gaat worden. Afhankelijk van de problematiek rondom de groep krijgen de ouders ook een uitnodiging voor een gesprek. De gesprekken vinden plaats op het politiebureau.
- Daar waar de afspraken door de jongeren niet nagekomen worden of de tolerantiegrens overschreden wordt, zullen zowel de politie als de toezichthouders (binnen hun bevoegdheden) direct repressief optreden. De beslissing tot het nemen van deze stap vindt plaats in het jeugdnetwerk. Binnen het jeugdnetwerk wordt ook de optie besproken om de welwillenden binnen de groep ondersteuning vanuit het jongerenwerk te blijven bieden, maar de hulpweigerende jongere wordt stelselmatig hiervan uitgesloten.

3.2.4. Aanpak criminele groepen

Specifieke groepsgerichte procesafspraken criminele groepen

- De regie over de groepsgerichte afspraken met betrekking tot de criminele groepen ligt bij het Openbaar Ministerie. Het OM en de politie maken over het plan van aanpak van deze groepen onderlinge werkafspraken.
- De politie maakt een netwerkanalyse van de groep, waarbij de groep wordt 'gepeld' (o.a. analyse harde kern en meelopers) en zo mogelijk ontbonden. Het accent van de benadering komt te liggen op de aanpak van de strafbare feiten (individuele persoonsgerichte maatregelen), minder op de domein- en groepsgerichte maatregelen.

Specifieke domeingerichte/bewonersgerichte procesafspraken criminele groepen

Geen

Specifieke persoonsgerichte procesafspraken criminele groepen

- Na het signaleren van een criminele jeugdgroep wordt er m.b.t. de repressieve aanpak van de betreffende jongeren een plan opgesteld door justitie en politie.
- Het OM wordt ingelicht over een mogelijke criminele groep, ook als deze nog niet 'oplicht' uit de politiestructuren en b.v. alleen nog door Raster als zodanig wordt gekwalificeerd. Dan wordt een nadere analyse van de groep gemaakt.
- Wanneer er op een individuele jongere een casusregisseur actief is of wordt, worden deze repressieve maatregelen ingebouwd in het plan van aanpak voor de jongere. Voor de lokale aanhechting van justitiële maatregelen aan de reeds bestaande zorgstructuren rond deze jongere, is de Regiekamer verantwoordelijk.

De Regiekamer draagt zorg voor communicatie tussen beide via het Jeugdnetwerk. Het OM draagt zorg voor 1 vast aanspreekpunt binnen de eigen organisatie die zondig ook in de lokale overleggen aanwezig is.

4. Vervolgstappen

Wanneer de keuze is gemaakt voor het in dit stuk beschreven regiemodel en modelaanpak voor jeugdoverlast, is een belangrijke stap gezet voor de verdere verbetering van de werkwijzen. De implementatie van deze nieuwe afspraken vergen echter extra inspanningen op verschillende niveaus.

Bestuurlijk niveau/Lokale Driehoek/Politieoverleg

- Wanneer jeugdgroepen hinderlijk of overlastgevend gedrag gaan vertonen, is het nodig dat de aanpak ervan prioriteit krijgt. De voorzitters van de jeugdnetwerken (i.c. het opbouwwerk van Raster) zullen bij de Regiekamer aangeven dat deze aanpak prioriteit moet krijgen. Vanuit de Regiekamer zal aan de Lokale Driehoek worden gevraagd deze prioriteit te bevestigen. Op dit moment zijn er een aantal jeugdgroepen in Deventer waarvoor dit geldt en waarvoor een meersporenaanpak (uitgewerkt in een plan van aanpak) nodig is. Overigens vallen die groepen waar niet of nauwelijks een openbare orde- aspect aan verbonden is, onder de reguliere verantwoordelijkheidslijn van zorg en preventie in CJG-verband. Pas nadat de Driehoek groepen als overlastgevend of crimineel heeft gekwalificeerd komt het bestuurlijk zwaartepunt te liggen bij de burgemeester.
- In de beschreven werkwijze zijn nog een aantal onzekerheden, m.n. over de plek van de Regiekamer in het geheel en de posities binnen de bestaande jeugdketen en de Veiligheidsmakelaar van het Veiligheidshuis in het geheel. Duidelijkheid hierover is cruciaal voor de implementatie van de modelaanpak op jeugdoverlast.
- Het ligt voor de hand om, wanneer besloten wordt tot de beschreven modelaanpak, als bestuur opdracht te geven tot het maken van een implementatieplan, zodat de werkwijze concreet in de praktijk kan worden ingevoerd.
- Onderzocht wordt of gebruik kan worden gemaakt van een bestaand protocol ten behoeve van gegevensuitwisseling, of dat voor deze keten onder regie van de justitiële partners een nieuw privacyprotocol moet worden opgesteld.

Niveau van de instellingen

- Voor de afzonderlijke kernpartners hebben de nieuwe afspraken de nodige consequenties, b.v. voor de benodigde capaciteit voor de diverse maatregelen. Ook zijn er consequenties voor de overlegvormen die zij samen hebben. Deze kunnen beschreven worden in het implementatieplan. Vervolgens zullen de kernpartners prioriteit moeten geven aan het doorvoeren van de veranderingen.
- Het opbouwwerk van Raster wordt duidelijker en krachtiger gepositioneerd in de aanpak van de jeugdgroepen. Hieraan verbonden is een element van competentieontwikkeling en deskundigheidsbevordering. Dit kan worden opgenomen in het implementatieplan.
- Onder de genoemde knelpunten zijn, naast een aantal organisatorische vraagstukken (op het gebied van het voeren van regie), enkele beleidsmatige onderwerpen benoemd, waarop (mogelijk) nieuw beleid moet worden geformuleerd. Hierbij gaat het om onderwerpen als het benaderen van 12/13 jarigen, Wajong, toepassing van de leerplicht, dagbesteding, inschakelen van scholen, etc). Ook de noodzakelijke stappen t.a.v. deze beleidsmatige onderwerpen kunnen deel uit maken van het implementatieplan (d.w.z. er worden procesafspraken gemaakt met verantwoordelijken binnen beleidsprogramma's van de gemeente).
- Binnen de gemeente hebben de programma's Jeugd en Onderwijs en Veiligheid verantwoordelijk voor de aanpak van de jeugdgroepen en zullen daarom gezamenlijk een actieve rol vervullen in het oppakken van de beleidsmatige impulsen.
- Hieraan verwant is het vraagstuk van de stringentere coaching, waarop in de knelpuntenbeschrijving wordt geattendeerd. Dit sluit aan bij de discussie over wijkcoaches/gemandateerde casusregisseurs, die in het kader van de Regiekamer wordt gevoerd. Aanscherping van het coachingsmodel bij jongeren kan worden opgenomen in het implementatiemodel (ook in de vorm van procesafspraken met gemeentelijke beleidsprogramma's).